
Fylkesutvalgets behandling av sak 58/2024 i møte den 30.04.2024:

Vedtak:

1. Utviklingen i demografien i Innlandet gjør at fylkeskommunen som skoleeier ønsker å se på skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Synkende elevtall utfordrer kvaliteten og forutsigbarheten for flere av opplæringstilbudene i fylket, og de økonomiske rammene gjør det krevende for skolene å utvikle robuste fagmiljøer med stabilitet for elever, lokalsamfunn og ansatte over tid.
2. Framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet skal sikre et bredt, stabilt og likeverdig videregående utdanningstilbud. Fylkeskommunen ønsker derfor en bred høring som gir svar på hvordan fremtidens skole- og tilbudsstruktur skal utformes. Fylkeskommunen ønsker særlig svar på følgende spørsmål:
 - Opplevs fordelingen mellom studieforbereidende og yrkesfag hensiktsmessig for å tilfredsstille fremtidige behov i arbeidslivet?
 - Hvordan sikre bredden innen studieforbereidende opplæring, med hensyn til kreative utdanningsprogram?
 - Hvordan kan vi tilrettelegge for borteboere bedre enn i dag? Spesifiser gjerne samarbeidstiltak i og med den enkelte vertskommune, hjemkommune, fylkeskommunen og eventuelt andre aktører.
 - Hvordan kan fylkeskommunen best ivareta elevgrupper med særskilte behov i framtidig struktur, herunder elevene som i dag går på Nordstumo?
 - Hvordan kan samarbeidsavtalene med Trøndelag og Akershus fylkeskommuner styrkes slik at man bidrar til å ivareta nærhet til utdanningstilbud samt elevenes behov for skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet?
 - Er det andre geografiske områder hvor det er aktuelt med slike samarbeid over fylkesgrenser og med konkrete skoler?
 - Fylkeskommunen har allerede før strukturendring flere lokaler med kapasitet for mer/annen aktivitet. Høringsinstansene inviteres til å komme med innspill til alternativ bruk av fylkeskommunal eiendom i egen region.
 - Ungt utenforskap er en økende utfordring. Det å ha fullført videregående opplæring har stor betydning for å sikre varig fotfeste i arbeidslivet. Hvordan bør den videregående skole- og tilbudsstrukturen utformes for å sikre at flere fullfører videregående opplæring?

3. Alternativene og modellene som er beskrevet i saken følger nedenfor. Disse er ikke absolutte, men beskriver ulike grader av endring i struktur.

Alternativ 1 En skole og fire skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.
Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)
Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)
Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)
Skolested Flisa (Solør vgs.)

Alternativ 2 To skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.
Dokka vgs.
Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)
Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)
Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)
Skolested Flisa (Solør vgs.)
Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

Alternativ 3 Fire skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.
Dokka vgs.
Trysil vgs.
Gausdal vgs.
Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)
Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)
Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)
Skolested Flisa (Solør vgs.)
Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

4. Høringsinstansene inviteres til å beskrive eventuelle andre modeller for å håndtere den kommende elevtallsnedgangen i fylket som helhet og egen region spesielt, gitt de demografiske og økonomiske forutsetningene som ligger utenfor fylkeskommunens kontroll.

Noen alternativer høringsinstansene kan vurdere dersom tilbud eller skoler/skolesteder fra punkt 3 foreslås opprettholdt:

- Skarnes vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på Øverbyen eller Sentrum vgs flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Dokka vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på studiested Lena (Lena-Valle vgs), Raufoss vgs eller Gjøvik vgs flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs) opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på studiested Otta flyttes, eller skolestedet avvikles.
- Gausdal vgs opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på Lillehammer vgs avd. Nord eller av. Sør flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Naturbruk ved Solør vgs opprettholdes ved at Jønsberg vgs avvikles. Øvrig tilbud på Jønsberg vgs flyttes til andre skoler i Hamarregionen, eller avvikles. Alternativet forutsetter at Solør vgs samles på skolested Våler. Alternativet innebærer også at det kan bli nødvendig å se på fordeling av fag på de tre gjenværende naturbruksskolene (Storsteigen, Solør og Lena-Valle).

5. Høringsinstansene utfordres til å komme med forslag om hvordan man ved opprettholdelse av skolesteder, skal håndtere en kommende elevtallsnedgang i egen region og fylket som helhet, gitt de demografiske og økonomiske forutsetningene. Høringsinstansene utfordres også på hvordan fylkeskommunen kan samskape og samarbeide med andre aktører om opplæring.
6. Alternative opplæringsmodeller kan bidra til å ivareta arbeidskraft- og kompetansebehov i en situasjon med elevtallsnedgang. Modellene skal ivareta ønsket kvalitet i opplæringen og elevenes læringsmiljø. Innlandet fylkeskommune legger alle de fire alternative opplæringsmodellene som beskrives i saken og separat notat om modell 1 og 3 ut på høring.

Alle delene av Innlandet har ett stort kompetansebehov. Alternative modeller kan bidra til å løse deler av dette i enkelte sektorer og regioner.

Høringsinstansene bes svare på hvilken/hvilke modell(er) de ønsker utprøvd i sin bransje eller region:

Modell 1	(0+4)	Lærlingeløp over 4 år med støtte fra skole
Modell 2	(1+3)	Vg1 i skole, deretter lærlingeløp over 3 år med undervisningsstøtte fra skole

Modell 3	(2+2)	Digital programfagopplæring på Vg1 og Vg2 med støtte fra bedrift
Modell 4	(2+2)	Digital programfagopplæring på Vg2 kombinert med praktisk opplæring bedrift

7. Uavhengig av skolestruktur er fylkeskommunen opptatt av å styrke laget rundt eleven. Målet er et skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet.

Hvilke partnerskapsmodeller for de kommunale ansvarsområdene i elevtjenesten med vertskommuner og hjemkommuner kan best ivareta elevenes behov?

8. Innlandet fylkeskommune legger saken ut på høring med frist 31.8.24.
9. Fylkeskommunen vil invitere til åpne digitale høringer i alle regioner innen utgangen av august.

Behandling:

Aud Hove (Sp) fremmet utsettelsesforslag på vegne av Sp, R, INP og KRF:

1. Høringa utsettes i påvente av konsekvensutredninger og analyser for økonomiske- og samfunnsmessige konsekvenser sett opp mot 0-alternativet.

Det vises til kommuneloven § 13-1 tredje ledd som sier at "Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe riktig vedtak."

Forvaltningsloven § 37 første ledd sier at "Forvaltningsleddet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes." Forvaltningsloven § 37 andre ledd omhandler videre krav om høringsprosesser.

2. Vi ser store endringer i samfunnet som påvirker Innlandet med tanke på arbeidskraftbehov, en styrking av totalforsvaret og den grønne omstillingen vi skal inn i som kan påvirke tilbudsstrukturen i videregående skole i større omfang enn da saken ble bestilt politisk.

3. Kompetansebehovet i den enkelte region, opp mot tilbudsstrukturen i kombinasjon med alternative opplæringsmodeller og ei differensiering av normtallsmodellen må belyses bedre enn det som står i høringsutkastet.

4. Vi har en stadig større utfordring med utenforskap i det norske samfunnet og betydningen av hvordan det videregående skoletilbudet organiseres og lokaliseres med tanke på å få flere inn i utdanning og arbeidsliv må belyses.

5. Høringsutkastet er ikke godt nok belyst med tanke på Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no og spesielt med tanke på konsekvenser for kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6.

6. Samfunnsmessige konsekvenser er ikke godt nok belyst for elever, skolesteder og omkringliggende lokalsamfunn i de ulike alternativene fra fylkeskommunedirektøren. Dette gjelder økende behov for hybler og skoleskyss, gratisprinsippet, Fullføringsreformen og integrering og skolering av flyktninger.

7. Mobilisering og satsing på totalberedskap og forsvar vil påvirke Innlandet og vi må rigge innlandssamfunnet for dette. I tillegg har Stortinget vedtatt å øke selvforsyningsgraden fra 40% til 50% og dette vil også kunne påvirke folketallsutviklinga i Innlandet positivt og må belyses.

Svein Birger Ørsnes (R) fremmet følgende tilleggsforslag på vegne av R, Sp og KrF:

Nytt punkt:

Fylkeskommunen vil i god tid før høringsfristen utløper legge frem økonomiske beregninger som viser hva ekstra skoleskyss, behov for hybler og sikring av retten til reell gratis videregående skole vil koste dersom ett av de tre alternativene til fylkeskommunedirektøren blir valgt.

Svein Birger Ørsnes (R) fremmet følgende tilleggsforslag på vegne av R, Sp og KrF:

Nytt nummer:

Fylkeskommunedirektøren vil i god tid før høringsfristen utløper belyse hva nedlegging av skoler, innenfor rammen av de tre alternativene fylkeskommunedirektøren har lagt frem, vil bety for for eksempel arbeidsplasser, konsekvenser for lokalt arbeidsliv og bolyst.

Dersom det ikke er administrativ kapasitet til dette, stilles inntil 4 millioner kr. tilgjengelig for interkommunale råd slik at analysene kan utarbeides.

Svein Birger Ørsnes (R) fremmet følgende tilleggsforslag på vegne av R, Sp og KrF:

Åpne høringer: Nytt pkt. 9:

Fylkeskommunen vil invitere til åpne digitale høringer i alle regioner innen utgangen av august.

Svein Birger Ørsnes (R) fremmet alternativforslag på vegne av R.

Endringsforslag til pkt. 3 og 4:

Hvordan kan vi sikre opprettholdelse av dagens skolestruktur i fylket som helhet og egen region spesielt?

Hvordan kan videregående skole hos dere bidra til å skape en attraktiv kommune og løfte regionalt næringsliv til fordel for alle innbyggerne.

Truls Gihlemoen (FrP) fremmet alternativforslag på vegne av FrP:

Høring - framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet fylkeskommune.

Høring - framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet fylkeskommune

1. Det synkende elevtallet i videregående opplæring og derav strammere økonomiske rammebetingelser, tilsier behov for strukturendringer. Framtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune søkes utformet slik at man sikrer stabile utdanningstilbud med høy kvalitet i opplæringen. Skolene må ha gode rammer til å utvikle robuste fagmiljøer og skape stabilitet for elever og skolens personale over tid.

2. Innlandet fylkeskommune legger de tre alternativene til ny skole- og tilbudsstruktur som beskrives i saken ut på høring med frist 31.8.24:

Alternativ 1 En skole og fire skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Alternativ 2 To skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Dokka vgs.

Skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

Alternativ 3 Fire skoler og fem skolesteder avvikles:

Skarnes vgs.

Dokka vgs.

Trysil vgs.

Gausdal vgs.

Skolested Nordstumo (Storsteigen vgs.)

Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs.)

Skolested Flisa (Solør vgs.)

Skolested Sønsterud (Solør vgs.)

3. Alternative opplæringsmodeller kan bidra til å ivareta arbeidskraftbehov og kompetansebehov i en situasjon med elevtallsnedgang. Modellene skal ivareta ønsket kvalitet i opplæringen og elevenes læringsmiljø. Innlandet fylkeskommune legger de alternative opplæringsmodellene som beskrives i saken ut på høring.

4. Høringsinstansene inviteres til å komme med innspill om:

- De fremlagte forslagene til endringer i skole- og tilbudsstruktur.
- De fremlagte forslagene til alternative opplæringsmodeller.
- Hvordan fylkeskommunen gjennom samarbeid med kommuner, regioner, næringsliv og eventuelt andre kan være samskapende om opplæring.
- Hvilke partnerskapsmodeller for de kommunale ansvarsområdene i elevtjenesten som best ivaretar elevenes behov for et skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet.

5. Uavhengig av alternativ skal fritt skolevalg legges til grunn for framtidig skolestruktur

VOTERING:

1. Utsettelsesforslag fremmet av Hove (Sp) falt med 11 stemmer avgitt av Ap 5, FrP 2, H 2, MDG 1 og SV 1. 4 stemmer ble avgitt for forslaget: 3 SP og 1 R.

2. Tilleggsforslag: Nytt punkt, fremmet av Ørsnes (R) falt med 11 stemmer avgitt av Ap 5, H 2, MdG 1, FrP 2 og Sv 1. 4 stemmer ble avgitt for forslaget: 3 Sp og 1 R.
 3. Tilleggsforslag: Nytt nummer, fremmet av Ørsnes (R) falt med 11 stemmer avgitt av Ap 5, FrP 2, H 2, MDG 1 og SV 1. 4 stemmer ble avgitt for forslaget: 3 SP og 1 R.
 4. Tilleggsforslag: Åpne høringer fremmet av Ørsnes (R) ble enstemmig vedtatt.
 5. Alternativforslag: Punkt 3 og 4 fremmet av Ørsnes (R) falt med 14 stemmer avgitt av Ap 5, H 2, MdG 1, Sp 3, FrP 2 og Sv 1. 1 stemme fra R ble avgitt for forslaget.
 6. Alternativt forslag: Høring - framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet fylkeskommune, fremmet av Gihlemoen (FrP) falt med 13 stemmer avgitt av Ap 5, H 2, MdG 1, R 1, Sp 3 og Sv 1. 2 stemmer fra FrP ble avgitt for forslaget.
 7. Innstilling fra Hovedutvalg for utdanning, punkt 4: vedtatt med 9 stemmer avgitt av Ap 5, H 2, MdG 1 og Sv 1. 6 stemte mot: Sp 3, Frp 2 og 1 R.
 8. Øvrige punkter, pkt. 1, 2,3, 5, 6, 7, 8, i innstillingen fra Hovedutvalg for utdanning: vedtatt med 12 stemmer avgitt av Ap 5, H 2, MdG 1, Sp 3 og Sv 1. 3 stemte mot: FrP 2, R 1
-